

Olga Romanowska-Grabowska, Januariusz Janikowski

Nowe Dobra, pow. Chełmno. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 4, 104-105

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wystąpiło 8 śladów po słupach, średnicy 28—35 cm. Były to pozostałości nieokreślonej konstrukcji, która wznosiła się nad jamami.

Materiał archeologiczny, w głównej mierze ceramiczny można podzielić na dwie grupy. Pierwszą grupę tworzą naczynia ręcznie lepione: garnki jajowatego kształtu, duże zasobnice, misy z facetowanym brzegiem, kubki beczułkowate i lekko baniaste, czarki łagodnie profilowane i małe miseczki z półkolistym dnem. Drugą grupę stanowią naczynia wykonane na krążku garncarskim: fragmenty naczyń grafitowych, naczyń malowanych na powierzchni, ułamki tzw. lateńskiej ceramiki „siwej” oraz niemalowanej ceramiki typu Podłęże. Poza tym znaleziono tylko dwie osetki z piaskowca i płaską żelazną taśmę.

W oparciu o omawiany wyżej materiał, osadę zaliczyć należy do starszej fazy „celto-przeworskiej” grupy kulturowej. Czas trwania tej fazy pokrywa się mniej więcej z fazą D w systematyce W. Krämera. Dalsze badania wykopaliskowe kontynuowane będą w przyszłym roku.

LUBOSZYCE, pow. Lubsko

patrz okres wpływów rzymskich

Stanowisko 1

ŁĄCZYNO STARE,
pow. Przasnysz

patrz wczesne średniowiecze

NOWA HUTA-Kościelniki

patrz okres wpływów rzymskich

Stanowisko 58 A

NOWE DOBRA, pow. Chełmno

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Bydgoszczy

Stanowisko 1

Badania prowadzili mgr Olga Romanowska-Grabowska i mgr Januariusz Janikowski. Finansował WKZ w Bydgoszczy. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko wczesnolateńskie.

Cmentarzysko grobów kloszowych i jamowych znajduje się na piaszczystym wzniesieniu, ciągnącym się wzdłuż pradoliny Wisły, na odległość około 15 km w kierunku Podwieska. Na wzgórzu tym zlokalizowanych jest kilka innych cmentarzysk, obejmujących chronologicznie okres brązu (kulturę łużycką) do okresu wpływów rzymskich.

W 1956 r. w trakcie niwelacji terenu pod budowę, odkryto groby skrzynkowe, których zawartość zniszczono prawie w całości, tak, że jedynie kilka naczyń dostało się do Muzeum Okręgowego w Toruniu.

W czasie systematycznych badań odkryto 21 grobów wczesnolateńskich, wśród nich 14 jamowych, dwa symboliczne i resztę kloszowych. Groby zalegały płytko, od 20 do 40 cm pod darnią, z tego powodu klosze były zniszczone w partiach przydennych. Groby kloszowe znajdowały się w intensywnie ciemnych, owalnych jamach. We wszystkich badanych grobach tego typu, klosz stanowiło beczułkowate niewielkie, chropowate naczynie, koloru ceglatego, którego brzeg był modelowany palcami garncarza. Klosz spoczywał na większym fragmencie dużego, chropowatego garnka i przykrywał fragmenty porozbijanych naczyń — gładkich miseczek ornamentowanych, małych naczyń czernionych ze zgrubiałą krawędzią, dużych o powierzchni chropowatej garnków, drobne ilości przepalonych fragmentów kostnych oraz wyspane resztki stołu. Nierzadko pod dnem klosza, na wierzchu, znajdowano przedmioty metalowe, np. fragmenty brązowej szpili, noż żelazny, brązowe okucia, blaszki, fragment żelaznej fibuli i brązowe nity.

Groby jamowe występowały obok grobów kloszowych. W ciemnych, nieregularnego kształtu jamach, o wymiarach około 50×30 cm, głębokości od 30—70 cm, znajdowano fragmenty naczyń chropowatych, grubościennych, przepalone kości (w większych ilościach niż w grobach kloszowych), węgle drzewne i sporadycznie przedmioty metalowe, jak np. brązowe kółko, dwa kolczyki brązowe z niebieskimi (egipskimi) paciorkami.

Odkryty materiał zabytkowy tak w grobach kloszowych jak w jamach zamyka się w ramach chronologicznych okresu Hallstatt D i wczesnego okresu lateńskiego.

Badania na cmentarzysku wczesnolateńskim w Nowych Dobrach będą kontynuowane, gdyż odkrywane corocznie, przez przypadkowych odkrywców, groby, wskazują na znaczny obszar stanowiska, a tegoroczne badania powierzchniowe potwierdziły rozciąganie się cmentarzysk wzdłuż całego pasma wzniesienia.

PRUSZCZ GDAŃSKI,
pow. Gdańsk

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadził mgr Mirosław Pietrzak. Finansował WKZ w Gdańsku. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko z okresu późnolateńskiego i wpływów rzymskich.

Przebadano obszar 2,75 ara odkrywając 41 obiektów. Wśród nich wyróżniono 1 grób szkieletowy z epoki neolitu kultury ceramiki sznu-